

Vi behöver ett nationellt Sorgecentrum med fokus på barn och unga

TEXT // SOLVEIG HULTKVIST

Man räknar med att cirka tio procent av vuxna som har förlorat en närstående riskerar att utveckla en komplicerad sorg, medan siffran för barn och unga är så hög som 30 procent. I barnens fall beror det i stor utsträckning på den efterlevande föräldrarnas förmåga att hantera förlusten

ATT SKAPA RIKTLINJER och utbilda professionella inom sjukvård och socialtjänst, för att kunna hjälpa personer, barn, unga och äldre med komplicerad sorg. Det borde vi kunna göra även i Sverige. Modellen för ett Svenskt Sorgecentrum kan vara den verksamhet som utvecklats i Danmark under många år och som nu blivit till "Barn, unga och sorg".

MÅLSÄTTNINGEN FÖR "Barn, unga och sorg" är att "arbeta för att sjukdom och sorg inte ska ödelägga livet." Alltså ett preventionsarbete inom ramen för folkhälsa.

"Barn, unga och sorg" definierar sin verksamhet i termer av fyra uppgifter:

- *Att ge psykologisk behandling för barn och unga mellan sex och 27 år, som är närstående till en allvarligt sjuk förälder eller ett syskon, och behöver hjälp för att kunna fungera i en förändrad vardag.*
- *Att ge psykologisk behandling för de barn och unga mellan sex och 27 år där sorgen efter en förlust hindrar ett normalt vardagsliv. De får stöd och behandling så att de kan leva med sorgen som en naturlig del i sitt liv.*
- *Att samla och förmedla kunskap om sorg och sorgearbete till professionella och att utveckla behandlingsmetoder inom sorgeområdet.*
- *Att sätta sorg och död på dagordningen och därmed bidra till att minska tabun kring detta i samhället.*

IDAG ERBJUDS BARN och unga stödsamtal, familjesamtal, individuell terapi och gruppterapi på centret. Cirka 1300 barn har sedan starten deltagit i någon av verksamheterna.

En del stödgrupper leds av professionella. Det finns tio psykologer anställda på centret, några grupper är självhjälpgrupper. Man har också hjälp av ett 50-tal frivilliga unga volontärer som själva har mist föräldrar eller syskon. De frivilligas verksamhet består av en hjälplinje, chatt, brevlåda, forum, caféaftnar och samtalsgrupper för unga.

Centret fungerar även som en kunskaps- och forskningsenhet med kontinuerlig utvärdering och den inhemska och internationella forskningen ligger till grund för utveckling av verksamheten. Ansvariga och forskare föreläser, skriver och deltar i samhällsdebatten, kontinuerliga rapporter ges ut och det skrivs böcker och artiklar för dags- och fackpress.

"BARN UNGA OCH SORG" startade sin verksamhet med en rådgivningsenhet i Köpenhamn år 2000. Fyra år senare öppnade en motsvarande mottagning i Århus och 2007 i Odense. Samma år startade utvärderings- och forskningsavdelningen och 2011 sammanfördes organisationen "Lejonhjärta", med ett projekt för barn i sorg. Det senaste steget är att man år 2016 har blivit ett Nationellt sorgecenter, med status av kompetens- och forskningscenter för sorg hos barn, unga och vuxna. Samma år fick sorgecentret det danska kronprinsparets sociala pris.

Centret som finansieras av medel från social- och hälsodepartementen, kommuner samt fonder och bidrag från enskilda och andra verksamheter har idag en budget på cirka 20 miljoner DKK.

UNDER 2016 FÖRLORADE 50 547 danska barn och unga, mellan noll och 27 år, en eller bägge föräldrar. Av dessa barn och unga riskerar 30 procent att utveckla komplicerad sorg, med förlängd sorgereaktion, ångest, depression och posttraumatisk stress som symtom. Dessa symtom kan i sin tur bli hinder för inlärning, utveckling av nya relationer och sociala färdigheter. Känslor av isolering och stigmatisering kan leda till skolfrånvaro och risk för drop out. Det finns starka indikationer på att centrets verksamhet har en preventiv och folkhälsofrämjande funktion.

DET ÄR BEKLAGLIGT att så lite kunskap och samordnade resurser satsas på att behandla och stödja barn och unga i Sverige med sjuka föräldrar och syskon. Det är min förhoppning att det danska exemplet ska inspirera och leda till förändring och nya möjligheter för alla svenska barn och unga i denna svåra situation i livet.

Referenser:

Dyrekov

Roos

Sorgecentrets webbadress

Dansk nationell statistisk

Melhem

Solveig Hultkvist

Kurator.